

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 1 november 2017
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2017-008687 - gemeente Geldermalsen
Activiteit : Vergraven en dempen watergangen in kader van de uitvoering fase 2
nieuwbouwwijk Plantage te Geldermalsen
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Gemeente Geldermalsen
Zaaknummer : 2017-008687

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Gemeente Geldermalsen, Postbus 112 4190 CC Geldermalsen, hierna te noemen de aanvrager, van 9 juni 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 9 juni 2017 ontvingen wij een aanvraag van Gemeente Geldermalsen voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1 onder a en lid 1 onder b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de Grote modderkruiper.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het vergraven en dempen van watergangen in kader van de uitvoering van fase 2 van de nieuwbouwwijk Plantage te Geldermalsen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Er is niet eerder ontheffing verleend voor dit project en er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

De aanvraag maakt onderdeel uit van deze ontheffing.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Gemeente Geldermalsen, Postbus 112 4190 CC Geldermalsen;

voor de soorten, de verbodsbepalingen en de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Op grond van artikel 5.3, lid 1 van de Wnb zijn aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het gebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang ¹	
Grote modderkruiper (<i>Misgurnus fossilis</i>)	Artikel 3.10, lid 1 onder a Artikel 3.10, lid 1 onder b Artikel 3.34, lid 1	Het opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren Het uitzetten van dieren	A + B + C

¹ Belangen:

- A. Artikel 3.10, lid 2 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- B. Artikel 3.10, lid 2 onder a van de Wnb: in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- C. Artikel 3.10, lid 2 onder h van de Wnb: in het algemeen belang.

3. De ontheffing is geldig tot en met 1 november 2022.
4. Deze ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. De in voorschrift 4 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en toont deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichhouders en opsporingsambtenaren.
6. De in voorschrift 4 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
7. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008687.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008687.

9. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Grote modderkruiper.
10. De in voorschrift 9 genoemde deskundige houdt alle bevindingen bij in een logboek / verslag en verstrekt dit uiterlijk 2 weken na afronding van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008687. In het verslag worden vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren van welke soorten op welke locatie zijn gevangen en waar deze zijn uitgezet.
11. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien andere beschermde soorten worden aangetroffen of andere verbodsbepalingen worden overtreden.

Specifieke voorschriften

12. De ontheffinghouder dient de maatregelen voor de Grote modderkruiper uit te voeren zoals beschreven in bijlage 2.
13. De werkzaamheden dienen buiten de voortplantings- en overwinteringsperiode van de Grote modderkruiper uitgevoerd te worden. Deze loopt van november tot en met augustus. Deze perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de Grote modderkruiper. Deze deskundige zal bepalen wanneer en hoe de maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden.
14. Het vangen en verplaatsen van Grote modderkruiper mag slechts buiten de voortplantingsperiode van de soort uitgevoerd worden. In de overwinteringsperiode van de Grote modderkruiper dient voorafgaand eerst goed in beeld gebracht te worden waar de soort zich op dat moment in groepen bijeen bevindt. Vervolgens dient het wegvangen plaats te vinden bij een luchttemperatuur boven het vriespunt en het water moet ijsvrij zijn.
15. De gevangen Grote modderkruipers dienen direct te worden overgezet naar de nieuw aangelegde watergangen en niet in depot te worden gehouden.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
  - als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
  - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
  - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

16. Het beheerplan voor het compensatiegebied dient zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 1 maand na het verlenen van de ontheffing ter goedkeuring aangeboden te worden aan Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008687.
17. Monitoring van het compensatiegebied dient plaats te vinden in de eerste 3 jaren na realisatie van het compensatiegebied en nogmaals in het vijfde jaar na realisatie van het compensatiegebied. De gegevens van de monitoring dient na elke monitoring ter goedkeuring aangeboden te worden aan Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008687. Indien de monitoringsgegevens van de Grote modderkruiper een negatieve trend laten zien kunnen er aanvullende maatregelen opgelegd worden.

BEOORDELING

Project

In de aanvraag beschreven project

De aanvrager is voornemens de uitvoering van fase 2 van de nieuwbouwwijk Plantage ten zuiden van Geldermalsen te realiseren. Het plangebied heeft een oppervlakte van 23 ha en ligt ingesloten tussen de Rijksweg, Blankertseweg en Bentickshof. Het huidige plangebied bestaat uit akkers, een opslagterrein met hopen grond en bouwmaterialen, watergangen en houtwallen. Voor deze aanvraag zijn de werkzaamheden beperkt tot het baggeren van de te dempen watergangen, het afvoeren van de bagger naar een depot en de gebaggerde watergangen volstorten met aangevoerde grond. De planning is om de werkzaamheden in het vierde kwartaal van 2017 te starten en in het tweede kwartaal van 2018 af te ronden. Naast voornoemde werkzaamheden worden werkzaamheden met betrekking tot het verder bouwrijp maken van het plangebied en de uiteindelijke inrichting van de nieuwe woonwijk in een later stadium uitgevoerd. Voor deze werkzaamheden moet mogelijk apart ontheffing worden aangevraagd.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd op basis van bronnenonderzoek en veldwerk. Op 22 september 2016 heeft een quickscan plaatsgevonden. Het veldwerk voor de Grote modderkruiper heeft plaatsgevonden conform de soortenstandaard Grote modderkruiper. Op 19 december 2016 en 30 maart 2017 is het plangebied en omgeving door 2 ecologen met behulp van een electrovisapparaat geïnventariseerd.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Planten, ongewervelden, amfibieën, grondgebonden zoogdieren

Tijdens de quickscan zijn geen beschermde planten en ongewervelden in het plangebied aangetroffen gezien het intensief agrarisch gebied en de afwezigheid van heldere sloten en rijke vegetatie. Met betrekking tot amfibieën en grondgebonden zoogdieren kunnen soorten voorkomen waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

Vissen

Zowel in het ecologisch onderzoek in 2010 als in 2016/2017 zijn exemplaren van de Grote modderkruiper aangetroffen. In de huidige watergangen is de soort in het westelijke deel van het plangebied aangetroffen. De Grote modderkruiper gebruikt de watergangen als voortplantingshabitat, overwinteringshabitat en als migratieroute.

Vleermuizen

Uit de inventarisatie van 2017 is gebleken dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebied aanwezig zijn. Negatieve effecten als gevolg van het dempen van sloten op vleermuizen is daarmee uitgesloten.

Vogels

Uit de inventarisatie van 2017 blijkt dat er 1 nest van de Buizerd in het plangebied is aangetroffen. Er zullen geen effecten op jaarrond beschermde nesten van vogels optreden als gevolg van het dempen van sloten. Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, is het optreden van effecten op overige vogels uitgesloten.

In de aanvraag beschreven factoren die effecten kunnen veroorzaken

Door het vergraven en dempen van watergangen is er sprake van ruimtebeslag.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Vissen

Er treedt een verlies van (sub)optimaal leefgebied van de Grote modderkruiper op met een lengte van 2.200 meter en een geschatte oppervlakte van 4.400 m². Er gaat 3.000 m² aan voorplantingshabitat en 4.400 m² aan overwinterings- en foerageergebied van de soort verloren.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Werkzaamheden aan oevers dienen buiten het voortplantingsseizoen van vogels plaats te vinden.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de voorgestelde maatregelen. In bijlage 2 staat het volledig overzicht.

Wegvangen en verplaatsen van de Grote modderkruiper

- Het dempen van sloten wordt uitgevoerd in de maanden september en oktober;
- De waterstand wordt verlaagd tot circa 10 centimeter;
- Afhankelijk van de lengte van de te dempen watergang is het nodig om deze op te delen in compartimenten van 100 à 200 meter;
- Bagger met daarin de Grote modderkruipers en eventuele watervegetatie worden verwijderd met een kraan en in een beunbak overgezet naar de nieuwe watergangen. Achtergebleven vissen worden middels afvissen weggevangen en verplaatst;
- De activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de Grote modderkruiper;

Realisatie en beheer van alternatief leefgebied voor de Grote modderkruiper

- Er wordt een netwerk van watergangen aangelegd met een totale lengte van 2.200 meter. De watergangen op het perceel zijn tussen de 0,3 en 0,8 meter diep en 1,0 - 2,0 meter breed en voorzien van een accoladeprofiel;
- Omdat het winterpeil het laagste is en dus maatgevend, zal de slootbodem circa 0,5 m lager liggen dan het winterpeil en uitkomen op + 1,30 m NAP.
- Er wordt extensief beheer gevoerd, waardoor de nieuwe watergangen binnen afzienbare tijd alleen voor de Grote modderkruiper nog geschikt is;
- Er wordt een grote lengte doodlopende watergang gerealiseerd, waardoor een sterke gradiënt in isolatie ontstaat en daarmee in bezetting door andere vissoorten;
- Er wordt gefaseerd beheer gevoerd, waarbij jaarlijks 1/6 van de sloten worden geschoond en gebaggerd en in wisselend patroon delen wel en niet worden geschoond;
- De op de kant gedeponeerde bagger en schoonsel wordt op Grote modderkruipers doorgezocht en deze worden teruggezet;
- Per slootdeel wordt het baggeren en schonen in hetzelfde jaar uitgevoerd;
- Er wordt gebruik gemaakt van een open maaibalk voor het schonen en een baggerzuiger voor het baggeren;
- Het beheerplan dient een gedegen beschrijving te geven van het extensieve beheer dat in het compensatiegebied voor de komende tien jaar zal worden gevoerd;

Monitoring en vastlegging compensatiegebied

- De effectiviteit van het alternatief leefgebied wordt jaarlijks voor een periode van tenminste 3 jaar gemonitord op gebied van paai- en voortplanting, overwintering, beschikbaarheid van voedsel en beschutting en migratiemogelijkheden en aanwezigheid van andere vissoorten. Indien nodig vindt bijsturing en aanpassing van het beheer en/of compensatiegebied plaats. De deskundige op het gebied van de Grote modderkruiper bepaalt of dit nodig is;
- Het alternatief leefgebied komt op een perceel te liggen aan de zuidzijde van de Blankertseweg en is in eigendom van de Gemeente Geldermalsen. De hierdoor ontstane functiewijziging van het perceel van agrarisch naar natuurgebied wordt vastgelegd in het nieuwe bestemmingsplan.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten en verboden genoemd in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat de quickscan en het ecologisch onderzoek naar de Grote modderkruiper op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. Met betrekking tot het zorgvuldig afwegen van alternatieve oplossingen zijn aanvullende voorschriften voor de soort opgenomen.

Voor de Grote modderkruiper wordt alternatief leefgebied gerealiseerd voordat de huidige watergangen worden aangetast. De modderlaag en de waterbeplanting van de huidige watergangen worden overgezet naar het nieuwe leefgebied, waardoor de geschiktheid van het nieuwe leefgebied voor de soort wordt bespoedigd. Het wegvangen en verplaatsen van de Grote modderkruiper is een geaccepteerde methode conform de Soortenstandaard Grote modderkruiper. In het kader van zorgvuldig handelen zijn aanvullend nog maatregelen opgenomen met betrekking tot het beheerplan van het compensatiegebied en de monitoring van de Grote modderkruiper.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort en verboden wordt de ontheffing verleend.

Om ervoor te zorgen dat de maatregelen worden uitgevoerd zijn deze tevens in de voorschriften opgenomen.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

De locatie voor woningbouwontwikkeling De Plantage in de Gemeente Geldermalsen staat al sinds 1999 vast. De provincie Gelderland is in 1999 akkoord gegaan met deze locatie en in het streekplan 2005 van de Provincie Gelderland is De Plantage opgenomen als bestaand stedelijk gebied. Andere locaties zijn niet aan de orde omdat voor andere locaties geen toestemming is verleend.

Het aanleggen van een compensatiegebied nabij de Regulieren of in combinatie met een waterberging nabij Beesd zijn niet wenselijk. Bij de Regulieren is de grond niet in eigendom van de gemeente en daarbij komt de Grote modderkruiper al in het gebied voor. Bij Beesd verkeren de plannen voor aanleg van een waterbergingsgebied nog in een vroeg stadium waardoor geen continuïteit in leefgebied voor de soort geboden kan worden. Daarnaast is bekeken of in het plangebied zelf nieuwe watergangen voor de Grote modderkruiper gerealiseerd kunnen worden. Echter sluiten de wensen van omwonenden over het slootbeheer niet aan bij wat voor de soort geschikt leefgebied is, waardoor dit geen wenselijke optie is. De voorgestelde fasering van de werkzaamheden betreft eerst te werken in Fase 2A waar de exemplaren van de Grote modderkruiper zijn aangetroffen. De aanvrager is gevraagd waarom het niet mogelijk is de werkzaamheden te starten in het oostelijk deel van het plangebied. Hierop heeft de aanvrager aangegeven dat de verkoop van de kavels in Fase 2A reeds is gestart en toezeggingen zijn gedaan aan de kopers. Om te voldoen aan de ontwikkelingstijd van een jaar voor het compensatiegebied is daarom gekeken naar het tijdelijk overzetten van de Grote modderkruiper van Fase 2A naar bestaande sloten in Fase 2B. Echter wordt dit alternatief niet als meest gunstig voor de soort gezien, omdat de Grote modderkruiper daarmee 2 keer weggevangen en verplaatst moet worden. Tevens zijn de sloten in Fase 2B matig geschikt leefgebied, waardoor onzeker is of de soort zich kan standhouden voordat ze opnieuw verplaatst wordt. De aanwezige exemplaren van de Grote modderkruiper vormen naar alle waarschijnlijkheid een restpopulatie. Het is aannemelijk dat de huidige staat van instandhouding in het geding is vanwege de toepassing van intensief agrarisch slootbeheer.

Voor de uitvoering worden in onderhavig projectplan de minst schadelijke werkwijze en minst schadelijke uitvoeringsperiode bepaald op basis van de ecologie van de Grote modderkruiper en eventueel andere beschermde soorten. Hierbij is de best beschikbare wetenschappelijke kennis benut. Alternatieven met minder effecten zijn op grond van het voorgaande niet beschikbaar.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De verschillende opties zijn zorgvuldig afgewogen, waarmee het minst ongunstig alternatief voor de Grote modderkruiper is voorgesteld. Door tevens een beheer- en monitoringsplan op te stellen en de ontwikkeling van de populatie nauwkeurig bij te houden, kan er indien nodig bijgestuurd worden om de lokale staat van instandhouding van de Grote modderkruiper te borgen.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

De ontwikkeling van De Plantage is van belang omdat er behoefte is aan nieuwe woningen. Er is dus een volkshuisvestelijk belang. Deze behoefte aan nieuwe woningen kan niet op een andere locatie in de gemeente Geldermalsen worden opgevangen. In de Structuurvisie van de gemeente Geldermalsen is al sinds 1999 deze locatie aangewezen als toekomstig woongebied, waar de woningbehoefte van de gemeente Geldermalsen en mogelijk ook uit de directe omgeving wordt opgevangen. Dit ruimtelijk beleid van de gemeente Geldermalsen wordt dus uitgevoerd in de vorm van dit bestemmingsplan voor de tweede fase van de woonwijk.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang. Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
De Grote modderkruiper is een lastig te inventariseren soort vanwege zijn verborgen leefwijze. Hoewel weinig gegevens bekend zijn over toe- of afnames van de Grote modderkruiper, wordt algemeen aangenomen dat de soort achteruit is gegaan na 1950. De Soortenstandaard Grote modderkruiper geeft aan dat de gunstige staat van instandhouding in 2013 in Nederland als 'zeer ongunstig' beoordeeld is.

Binnen het onderzoeksgebied zijn watergangen in Fase 2A en het westelijk deel van Fase 2B geschikt als leefgebied voor de Grote modderkruiper. Naast adulte exemplaren is een jong exemplaar aangetroffen, wat de aanwezigheid van voortplantingshabitat aantoont. Daarnaast blijken in het plangebied habitats aanwezig die geschikt zijn als overwinteringsgebied en migratiegebied. De grote modderkruipers die voorkomen in het plangebied vormen naar alle waarschijnlijkheid een restpopulatie die zich heeft weten te handhaven in de meest geschikte watergangen binnen het plangebied. Ondanks dat dit de meest geschikte watergangen binnen het plangebied zijn, is het leefgebied niet optimaal voor de grote modderkruiper. Het beheer dat wordt toegepast is agrarisch slootbeheer. Dit houdt in jaarlijks schonen en eenmaal per 10 jaar baggeren. Als gevolg van dit intensieve beheer is het habitat niet optimaal voor de soort, verlandingsvegetaties komen niet voor en als gevolg daarvan is de voortplanting niet of slechts ten dele succesvol. De aanwezigheid van slechts een beperkt aantal leeftijdsklassen, waarbij voornamelijk meerjarige dieren aanwezig zijn, is een sterke indicatie dat de populatie negatieve effecten ondervindt van het beheer.

De gunstige staat van instandhouding bij voortbestaan van de situatie in het huidige leefgebied is in het geding omdat de eenzijdige opbouw van leeftijdsklassen en de afwezigheid van aanwas geen duurzaam voortbestaan van de populatie garandeert. Daarbij is de directe omgeving van het leefgebied van Grote modderkruiper binnen het plangebied ongeschikt. Hiermee is de huidige populatie geïsoleerd gelegen ten opzichte van andere populaties in de bredere omgeving van het plangebied.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het is voldoende aannemelijk dat de aangetroffen exemplaren van de Grote modderkruiper waarschijnlijk een restpopulatie vormen gezien het huidige intensief gevoerd agrarisch slootbeheer en de geïsoleerde ligging van de populatie. Door een compensatiegebied te realiseren, waarbij beheer en monitoring zorgvuldig worden uitgevoerd, kan er wanneer nodig bijgestuurd worden. Daarnaast wordt het compensatiegebied op gemeentegrond gerealiseerd. Het functiegebruik van het perceel wordt door de aanleg van het compensatiegebied gewijzigd van agrarisch naar natuurgebied. Deze functiewijziging wordt vastgelegd in het nieuwe bestemmingsplan. Op deze wijze is het voldoende aannemelijk dat de lokale staat van instandhouding gewaarborgd blijft.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Grote modderkruiper.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

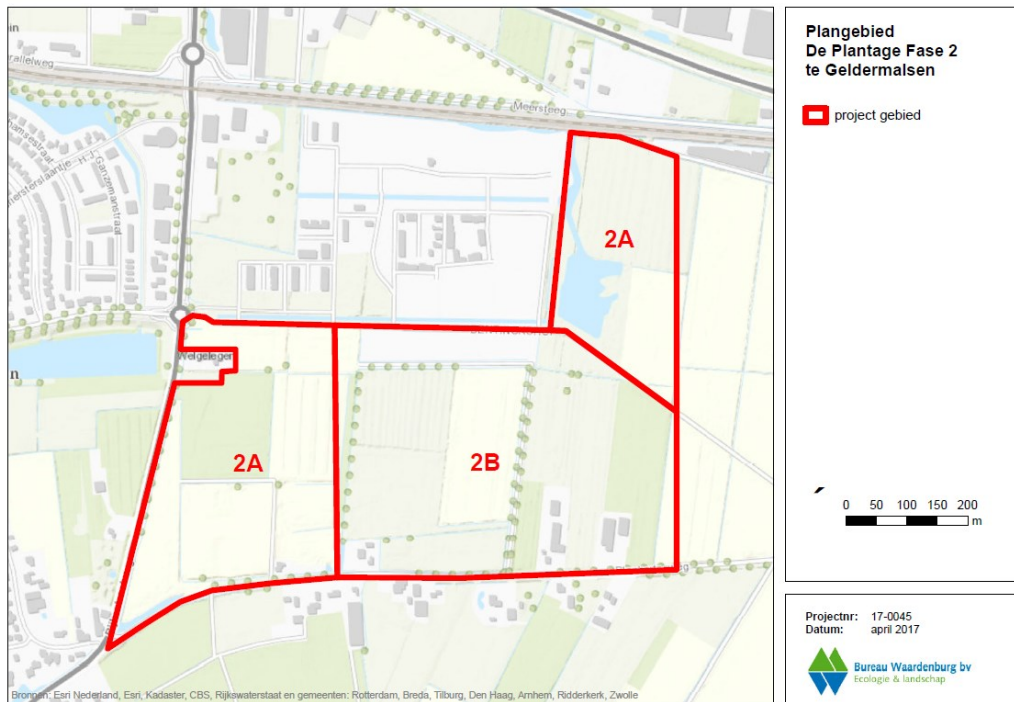
De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: De te realiseren mitigerende en compenserende maatregelen voor de Grote modderkruiper

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 2 Het plangebied van De Plantage Fase 2 is rood omlijnd (bron: Gemeente Geldermalsen). Te zien is de onderverdeling in Fase 2A en Fase 2B.

BIJLAGE 2

De te realiseren mitigerende, compenserende en overige maatregelen voor de Grote modderkruiper

Mitigerende maatregelen

Voor de uitvoeringsfase wordt onderhavig ecologisch werkprotocol toegepast. Dit ecologisch werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en de inhoud zal bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten zullen aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.

Periode van werken:

- Het sloten dempen dient te worden uitgevoerd in de maanden september en oktober. In deze periode zijn de dieren nog actief zodat ze nog makkelijk zijn op te sporen en zijn de dieren die in het betreffende seizoen zijn geboren minder kwetsbaar. Het dempen van sloten kan mogelijk op een later tijdstip plaatsvinden, mits de (weers)omstandigheden dit toelaten en de ter zake kundige dit verantwoord acht;
- Afhankelijk van de lengte van de te dempen watergang is het nodig om deze op te delen in compartimenten van 100 à 200 meter;
- Bij het dempen wordt bij voorkeur eerst de waterstand zo laag mogelijk gezet door het wegpompen van het water. Vervolgens wordt de bagger en eventuele watervegetatie verwijderd met een kraan en in een beunbak gezet. Zo worden zowel de bagger als een deel van de aanwezige dieren meegenomen. De beunbakken worden verplaatst naar het compensatieterrein waar de inhoud ervan wordt overgezet in de nieuw gegraven sloten. Deze werkwijze leidt er toe dat in het nieuwe leefgebied al direct geschikt habitat aanwezig is;
- In het achtergebleven water en slib kunnen zich nog altijd Grote modderkruipers bevinden. Na het overzetten van de baggerlaag dienen de te dempen sloten altijd nog afgevist te worden;
- Sloten waarvan de bagger niet wordt verplaatst dienen te worden afgevist, waarna gevangen vissen worden overgeplaatst. De te verwijderen bagger wordt op de oevers van betreffende waterlopen uitgespreid en gecontroleerd op de aanwezigheid van grote modderkruipers. Na baggeren worden de sloten nog eenmalig afgevist.

Ecologische begeleiding

De genoemde grote modderkruiperdeskundige(n):

- is betrokken bij de afstemming over het tijdstip van demping en overplaatsing;
- geeft aan uit welke slootdelen de bagger wordt verplaatst;
- is aanwezig bij de verplaatsing van de bagger;
- geeft instructies bij het aanbrengen van de bagger in de nieuwe sloten;
- voert hierboven genoemde bevissingen uit.

Compenserende maatregelen

Compensatiegebied (zie onderstaande afbeelding)

De compensatie vindt plaats door de aanleg van nieuwe sloten op het perceel aan de zuidzijde van de Blankertseweg. Dit perceel is in eigendom van de Gemeente Geldermalsen. Door de aanleg van het compensatiegebied wijzigt het gebruik van dit perceel van agrarisch naar natuur. Deze functiewijziging wordt vastgelegd in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied 2006'.

Er wordt een netwerk van watergangen aangelegd met een totale lengte van 2.200 meter, waarbij brede en diepe sloten worden afgewisseld met eenzijdig aangetakte ondiepe sloten. Hierdoor ontstaat er een gradiënt in habitats die zowel de overwinteringsfunctie als de paai- en opgroefunctie vervullen. In het compensatiegebied ligt eenzelfde type kleibodem als in het huidige leefgebied, ook met een dikte van 2 meter. De watergangen op het perceel zijn tussen de 0,3 en 0,8 meter diep en 1,0 - 2,0 meter breed. De watergangen zijn voorzien van een accoladeprofiel. Omdat het winterpeil het laagste is en dus maatgevend, zal dan de slootbodem circa 0,5 m lager liggen dan het winterpeil en uitkomen op + 1,30 m NAP. In het slotensysteem zullen door het extensieve beheer verlandingsvegetaties de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen. Om de vegetatieontwikkeling te stimuleren zal uit de meest geschikte sloten in het huidige leefgebied zoveel mogelijk vegetatie worden overgeplaatst naar het compensatiegebied.

Om daarnaast de voedselbeschikbaarheid voor grote modderkruiper in het compensatiegebied direct te waarborgen, zal tevens modder/slib uit de meest geschikte sloten in het huidige leefgebied worden overgeplaatst naar de nieuw gegraven sloten in het compensatiegebied.

Beheer

Het is van belang in de juiste perioden en met de juiste methode te schonen en te baggeren. Verder dient een gefaseerd beheer te worden gevoerd waarbij ieder jaar ongeveer 1/6 van de sloten wordt geschoond en gebaggerd, waarbij in een wisselend patroon delen wel en niet geschoond worden. Afhankelijk van onder meer bodemtype en slootdimensies kan dit naar boven of onder worden bijgesteld. Het is hierbij aan te bevelen om zo mogelijk de op de kant gedeponeerde bagger en schoonsel op grote modderkruipers te doorzoeken en deze terug te zetten. Om de verstoring per slootdeel te beperken kan het baggeren en schonen in hetzelfde jaar uitgevoerd worden. Door over kleine lengten gefaseerd te schonen ontstaat een mozaïek van verlandings- en watervegetatie. Verder is van belang bij het schonen en baggeren gebruik te maken van minder schadelijke technieken. Op basis van de huidige beschikbare machines kan het beste worden gekozen voor een open maabalk om te schonen en een baggerzuiger voor het baggeren. Doordat de baggerzuiger de oevervegetatie intact laat en slechts het midden van de watergang beroert, laat is de kans op schade aan de dieren gering.

Monitoring

- Bijsturing

Op basis van de monitoringsresultaten wordt jaarlijks een evaluatieverslag opgesteld door een betrokken Grote modderkruiperdeskundige. Op basis van het verslag worden aanbevelingen gedaan voor aanpassingen in het compensatiegebied. Dit verslag vormt het plan voor bijsturing. Verwacht wordt dat ten aanzien van bijsturing (b.v. aanleg extra voortplantingshabitat) pas in het tweede monitoringsjaar (2019) uitspraken gedaan kunnen worden, mogelijk echter al in 2018. Uit de monitoringgegevens kan bijvoorbeeld na twee jaar blijken dat de aanwas van dieren te beperkt is. In dat geval kan specifiek de oppervlakte aan voortplantingshabitat vergroot worden of de kwaliteit ervan worden verbeterd.

- Staat van instandhouding populatie

De populatieontwikkeling wordt nauwgezet in de gaten gehouden. Gedurende drie monitoringsronden in de periode maart – november wordt middels het gebruik van fuiken onderzocht of de populatie toe- of afneemt, waar de soorten zich ophouden en hoe ze zich door het gebied bewegen. Op basis hiervan kunnen specifieke functies aan sloten in het gebied worden toebedeeld.

- Voortplanting

De potentiële voortplantingslocaties worden gedurende de voortplantingsperiode bemonsterd met schepnet om de aanwezigheid van larven van de soort vast te stellen. Bij aanwezigheid van larven worden omgevingsvariabelen in detail genoteerd. Op basis hiervan kunnen, wanneer er slechts een beperkt aantal voortplantingslocaties aanwezig blijken te zijn, heel specifiek aanvullende locaties worden ingericht. Door drie monitoringsrondes uit te voeren in de periode april – augustus kan tevens de groei van de larven in kaart worden gebracht.

- Overwintering

De delen van het gebied die voor overwintering geschikt zijn, kunnen worden geïdentificeerd door de resultaten van de monitoring van de staat van instandhouding van de soort in combinatie met het succes van voortplanting (zie boven). Wanneer de soort in de tijd toeneemt en er succesvolle voortplanting plaatsvindt, kan ervan worden uitgegaan dat er ook voldoende overwinteringshabitat aanwezig is. Een bezoek aan het gebied gedurende de koudste periode van het betreffende jaar dient uit te wijzen of de baggerlaag in de diepste slootdelen niet bevriest.

- Migratiemogelijkheden en aanwezigheid andere vissoorten

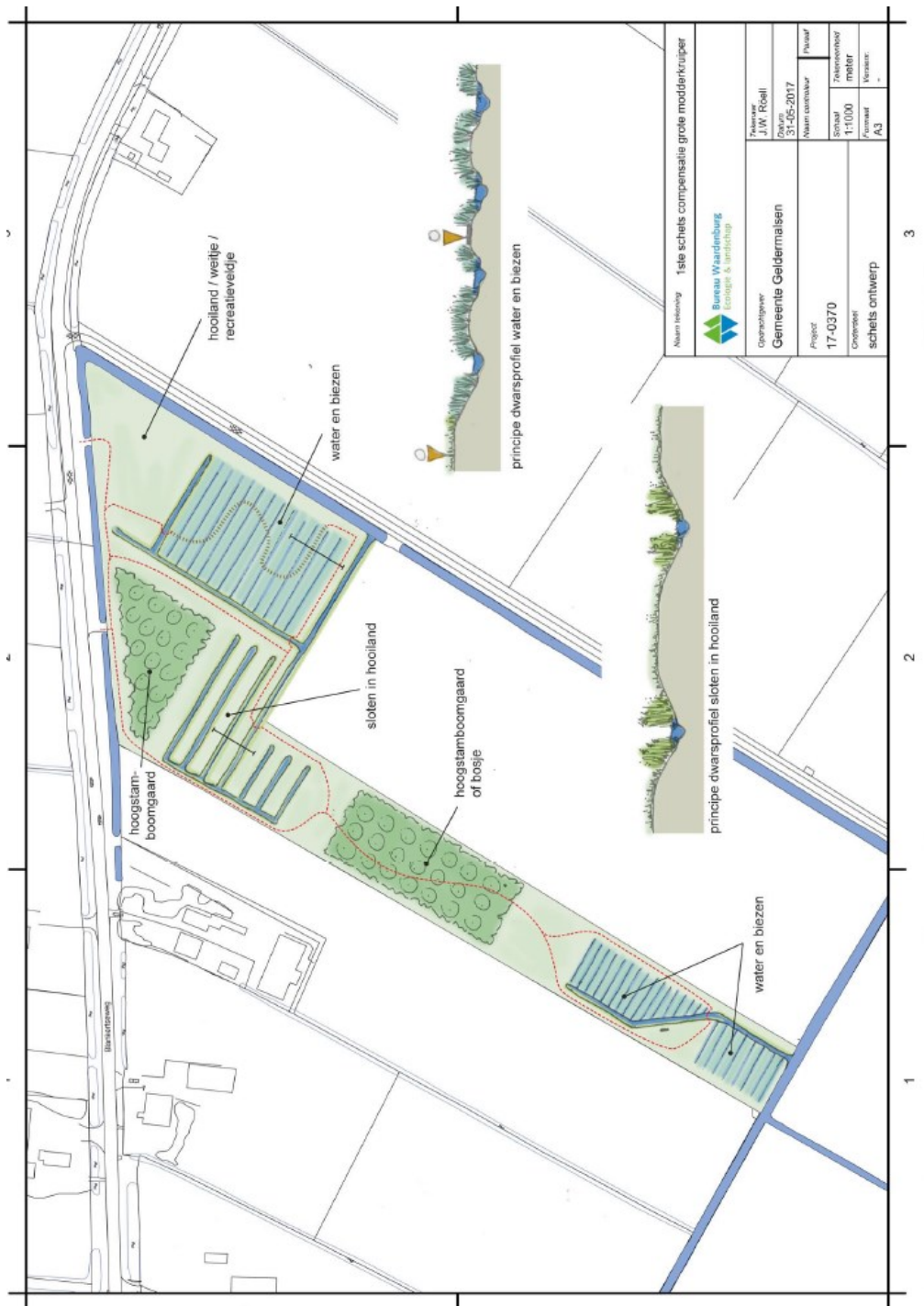
De balans in de mate van isolement wordt bepaald door twee factoren: de migratiemogelijkheden en de aanwezigheid van andere vissoorten. Enige mate van uitwisseling heeft de grote modderkruiper nodig, omdat de populatie behoed moet worden voor calamiteiten in het plangebied en het risico op plaatselijke extinctie.

Anderzijds moet de influx van andere vissoorten in het gebied beperkt worden, omdat de grote modderkruiper weinig tolerant is voor predatie door andere vissoorten.

De migratiemogelijkheden worden gemonitord door middel van registratie van de waterstanden op de overgang naar de A-watergang.

Frequentie en periode: de waterstanden worden dagelijks automatisch geregistreerd.

Bij ieder veldbezoek en bevissing met electrovisapparatuur zullen vangsten / waarnemingen van andere vissoorten (ook aantallen) geregistreerd worden.

Overige maatregelen

Het compensatiegebied van de Grote modderkruiper zal in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' de bestemming 'natuur' krijgen. De planregels in het geldende bestemmingsplan bij de bestemming 'Natuur' luiden als volgt:

Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a) behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschappelijke alsmede cultuurhistorische waarden van het natuur- en bosgebied;
- b) de instandhouding en ontwikkeling van voorkomende dan wel aan de gronden eigen natte landschaps- en natuurwaarden, meer in het bijzonder de grondwaterstand, grondwaterstroming en kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater; water, met de daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Bouwregels

Op of in deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd waarvan de bouwhoogte niet meer dan 1 m mag bedragen.

Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:

- het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
- het gebruik van gronden ten behoeve van het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen en stacaravans voor dag en/of verblijfsrecreatieve doeleinden.

Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

- ophogen, afgraven, afschuiven, ontgronden en egaliseren;
- het graven en dempen van sloten en andere watergangen, het vergroten of verkleinen van het doorstromingsprofiel, het aanbrengen of verwijderen van dammen en stuwen en het aanbrengen van drainage;
- het opruimen/verwijderen van wegen en paden;
- het aanleggen van voet-, fiets- en ruiterspaden en dagrecreatieve voorzieningen;
- het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen;
- het zoeken naar delfstoffen in de vorm van seismisch onderzoek of exploratieonderzoek;
- het bewerken van en graven, boren of roeren in de bodem dieper dan 30 cm.

De onder a bedoelde omgevingsvergunning is niet vereist indien het werken en/of werkzaamheden betreft, die:

- het normale onderhoud tot doel hebben, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en de aanleg van nieuwe en de vervanging van bestaande kabels en leidingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- gelet op de in lid genoemde doeleinden, voor deze gronden van ondergeschikte betekenis zijn;
- reeds uitgevoerd of in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

De onder a bedoelde omgevingsvergunning wordt niet verleend indien ten aanzien van het werk of de werkzaamheid sprake is van onevenredige afbreuk aan de waarden en/of functies welke het plan beoogt te beschermen dan wel hieraan door het stellen van voorwaarden niet voldoende tegemoet kan worden gekomen. Alvorens omgevingsvergunning ten aanzien van de onder a, sub 2 bedoelde werken en werkzaamheden te verlenen, wordt door het bevoegd gezag advies bij de waterbeheerder ingewonnen.